

Forfatter: Scharling, Carl Henrik

Titel: BREV TIL: Scharling, Carl Emil FRA: Scharling, Carl Henrik (1862-10-31)

Citation: Scharling, Carl Henrik: "BREV TIL: Scharling, Carl Emil FRA: Scharling, Carl Henrik (1862-10-31)", i *Theolog eller Digter - Ungdomserindringer og breve*, NYT NORDISK FORLAG, s. 315. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002063487-000-shoot-L00206348700000093.pdf> (tilgået 01. juli 2024)

Anvendt udgave: Theolog eller Digter - Ungdomserindringer og breve

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Utrecht. Fredag 31. Oct. 1862.

Kjæreste Fader!

Modtag min hjerteligste Tak for Dit sidste Brev og for al den Kjærlighed, hvormed Du følger mig. Ja, jeg er da nu midt inde i de hollandske Stridigheder, og de føres med største Iver. Jeg er endnu ganske fortunlet i mit Hoved over alt, hvad jeg har hørt, talt og disputeret. Det er ingen let Sag at finde Rede heri, thi hver Theolog danner næsten et Parti for sig og udtaler sig med større eller mindre Strængighed mod alle de andre. Men Alt er det kun en Efterklang af de Stridigheder, som for 20 eller 30 Aar siden førtes i Tydskland med ligesaa stor Iver — det indrømmer Hollænderne mig selv. Jeg er i saa Henseende blevet noget skuffet. Thi jeg havde heller seet, at det havde været Spørgsmaal af mere praktisk Art, som Forholdet mellem Stat og Kirke, mellem Kirke og Skole, mellem Folkekirke og Dissenters — thi det er jo de brændende Spørgsmaal hjemme hos os, og netop derom ønskede jeg gjerne at erfare, hvad man mener andre Steder, for da siden at kunne faa Anvendelse for Resultaterne af disse Undersøgelser i Hjemmet. Men herom hersker her fuldkommen Taushed — i nogle Henseen-s. 316der ere disse Spørgsmaal afgjort, i andre har man ingen Interesse for dem. Al Interesse er opslugt af de dogmatiske Spørgsmaal: om Kilderne for den religiøse Erkendelse. Rører jeg derved, saa er alt Fyr og Flamme — ved andre Sager forholder man sig rolig, næsten ligegyldig. Jeg føler mig til Mode, som var jeg reist 30 Aar tilbage i Tiden, da Rationalister og Suprarationalister, Hegelianere og Schleiermacherianere kjæmpede paa Liv og Død med hinanden. Men jeg vilde ikke reise tilbage, jeg vil reise frem i Tiden. Ingenlunde vil jeg nægte, at disse dogmatiske Spørgsmaal have deres store Interesse, men de ligge mig selv og de ligge Samtiden hjemme i Danmark fjernere. Danmark og Holland danne i saa Henseende for Øjeblikket en stor Contrast — hos os kjæmper man for Tiden ligesaa ivrigt om reent praktiske Spørgsmaal, som man her kjæmper om reent theoretiske.

En anden Mislighed er, at Alt er saa spredt her. Jeg vilde helst slaae mig til Ro paa et bestemt Sted, thi jeg er træt af den megen Reisen, men det kan her i Holland ikke være Tale om, — man maa opsøge de forskjellige aandelige Retninger hver i sin By. Det er ikke som f. Ex. i Frankrig, hvor man noget nær kan lære alle Forhold at kjende i Paris. Men her er Leyden og Utrecht, Amsterdam, Haag og Rotterdam — det er Stæder, som alle maa besøges. I mest Forlegenhed sætter Groningen mig. Jeg havde egentlig ikke besluttet at reise derop, thi det ligger saa afsides og vil koste baade Tid og Penge, hvortil saa kommer den ubehagelige Aarstid. Men s. 317Flere raade mig bestemt til at tage derop. Jeg er meget tvivlraadig desangaaende. Foreløbigt bliver jeg nu her i Utrecht.

Hvad der derimod er meget glædeligt, det er den gode Modtagelse, som hidtil er bleven mig til Deel næsten overalt. I Haag gjorde jeg Bekjendtskab med Groen van Prinsterer og Capadorc, til hvilke jeg havde Breve fra Dr. Kalkar. Den første fik jeg rigtignok kun seet, thi han havde slet ikke Tid til at tale med mig. Ogsaa hos Capadorc fik jeg første Gang en temmelig kold Modtagelse, hvorfor jeg ikke mer vilde besøge ham. Men Dagen før min Afreise fandt jeg hans Visitkort i mit Hotel. Jeg gik da atter ud forat sige ham Farvel og blev da modtagen med største Glæde af ham — han fortalte mig, at han havde sidste Gang næsten følt Anger over at have modtaget mig saa koldt, men han havde haft Hovedet saa fuldt af Forretninger, at han reent havde glemt at spørge om mit Logement. Saa var han gaaet om i de forskjellige Hoteller forat opsøge mig, og var endelig kommet til det rette. Han bad mig nu endelig komme at spise til Middag hos ham næste Dag, saa at jeg maatte opsætte Reisen endnu en Dag. Han forærede mig sin Brevvexling med Matamores i Spanien, som han nu havde udgivet i Trykken. — Desforuden besøgte jeg Præsterne Kögel *) og Gunning.

Iforgaars kom jeg her til Utrecht, modtog først Brevene (vil Du takke William mange Gange), opsøgte dernæst Nieuwenhuis, der modtog mig meget s. 318hjerteligt og hjælper mig til at finde Værelse, hvad endnu ikke er lykkedes. Han har for nylig oversat Robert Fulton paa Hollandsk. Dernæst har jeg besøgt Prof. Doeder og Pastor Barger, hvilken sidste har indbudt mig til Middag idag.